

Agrarna politika II

Mere agrarne politike - klasifikacija

- Prema sadržajnim karakteristikama agrarna politika se može podeliti u tri grupe:
 - Tržišno cenovna politika (utacaj na nivo cena, podrška proizvodnji)
 - Politika ruralnog razvoja (povećanje konkurentnosti i unapređenje kvaliteta života)
 - Politika na području javnih službi (omogućavanje rada javnih službi za poljoprivredu)

Mere agrarne politike - klasifikacije

- **MERE ZEMLJIŠNE POLITIKE**

- Agrarna reforma
- Zaštita poseda od cepkanja
- Komasacija
- Arondacija

- **EKONOMSKE MERE**

- Poreska politika
- Politika cena
- Subvencije
- Investiciona i kreditna politika
- Spoljnotrgovinska politika
- Politika robnih rezervi
- Osiguranje u poljoprivredi

- **ORGANIZACIONO-INSTITUCIONALNE MERE**

- Poljoprivredno obrazovanje
- Poljoprivredna (savetodavna) služba
- Poljoprivredna nauka
- Poljoprivredno zakonodavstvo

Mere agrarne politike - klasifikacije

MERE ZEMLJIŠNE POLITIKE

- Agrarna reforma
- Zaštita poseda od cepkanja
- Komasacija
- Arondacija

EKONOMSKE MERE

- Poreska politika
- Politika cena
- Subvencije
- Investiciona i kreditna politika
- Spoljnotrgovinska politika
- Politika robnih rezervi
- Osiguranje u poljoprivredi

ORGANIZACIONO-

-INSTITUCIONALNE MERE

- Poljoprivredno obrazovanje
- Poljoprivredna (savetodavna) služba
- Poljoprivredna nauka
- Poljoprivredno zakonodavstvo

- Preraspodela zemlje među vlasnicima pod ingerencijom države.
- Promene svojinske, posedovne, organizacione strukture s ciljem da se poljoprivredna proizvodnja uskladi sa opštim društvenim i privrednim razvojem.
- Način, sadržaj i ciljevi sprovođenja agrarnih reformi, kao njihovi efekti opredeljeni su karakteristikama okruženja u kom se sprovodi.

Agrarna reforma

MERE ZEMLJIŠNE POLITIKE

- Agrarna reforma
- **Zaštita poseda od cepkanja**
- Komasacija
- Arondacija

EKONOMSKE MERE

- Poreska politika
- Politika cena
- Subvencije
- Investiciona i kreditna politika
- Spoljnotrgovinska politika
- Politika robnih rezervi
- Osiguranje u poljoprivredi

ORGANIZACIONO-

-INSTITUCIONALNE MERE

- Poljoprivredno obrazovanje
- Poljoprivredna (savetodavna) služba
- Poljoprivredna nauka
- Poljoprivredno zakonodavstvo

- Povećanje broja odvojenih delova poseda i smanjivanje njihove površine odvija se putem nasleđa i deoba ili kupoprodajom.
- Racionalno korišćenje savremenih sredstava za proizvodnju zahteva veće, teritorijalno uređene posede.
- U nekim zemljama samo jedan naslednik na poljoprivrednom gazdinstvu.
- Agrarni maksimum i minimum.

Zaštita poseda od cepkanja

MERE ZEMLJIŠNE POLITIKE •

- Agrarna reforma
- Zaštita poseda od cepkanja
- **Komasacija**
- Arondacija

EKONOMSKE MERE

- Poreska politika
- Politika cena
- Subvencije
- Investiciona i kreditna politika
- Spoljnotrgovinska politika
- Politika robnih rezervi
- Osiguranje u poljoprivredi

ORGANIZACIONO-

-INSTITUCIONALNE MERE

- Poljoprivredno obrazovanje
- Poljoprivredna (savetodavna) služba
- Poljoprivredna nauka
- Poljoprivredno zakonodavstvo

Mere uređenja zemljišne teritorije gazdinstva, odnosno prostornog grupisanja njihovih odvojenih delova , bez promene vlasničkih odnosa.

- **Komasacija** je mera grupisanja većeg dela odvojenih delova zemljišta jednog gazdinstva u jedan kompleks ili manji broj odvojenih delova, uz uređenje infrastrukture.

- **Arondacija** je mera uređenja zemljišne teritorije kojom se odvojeni delovi zemljišnog poseda jednog vlasnika ili korisnika grupišu u jednu celinu, ali bez uređenja infrastrukture.

Komasacija i arondacija

MERE ZEMLJIŠNE POLITIKE•

- Agrarna reforma
- Zaštita poseda od cepkanja
- Komasacija
- Arondacija

EKONOMSKE MERE

- **Poreska politika**
- Politika cena
- Subvencije
- Investiciona i kreditna politika
- Spoljnotrgovinska politika
- Politika robnih rezervi
- Osiguranje u poljoprivredi

ORGANIZACIONO- -INSTITUCIONALNE MERE

- Poljoprivredno obrazovanje
- Poljoprivredna (savetodavna) služba
- Poljoprivredna nauka
- Poljoprivredno zakonodavstvo

Porez predstavlja najznačajniji oblik javnih prihoda u savremenim državama.

- Prema prevaljivosti: posredni i neposredni
- Prema načinu i vremenu prikupljanja: kvotni i reparticioni
- Prema predmetu oporezivanja: subjektni i objektni
- Na osnovu elemenata utvrđivanja: katastarski i tarifni
- Elementi poreskog sistema:
 - Poreski obveznik
 - Poreska osnovica
 - Poreska stopa

Poreska politika

MERE ZEMLJIŠNE POLITIKE

- Agrarna reforma
- Zaštita poseda od cepkanja
- Komasacija
- Arondacija

EKONOMSKE MERE

- Poreska politika
- **Politika cena**
- Subvencije
- Investiciona i kreditna politika
- Spoljnotrgovinska politika
- Politika robnih rezervi
- Osiguranje u poljoprivredi

ORGANIZACIONO- -INSTITUCIONALNE MERE

- Poljoprivredno obrazovanje
- Poljoprivredna (savetodavna) služba
- Poljoprivredna nauka
- Poljoprivredno zakonodavstvo

- Određivanje visine cena za bazne poljoprivredne proizvode predstavlja osnovno pitanje svake agrarne politike.
- Visina cena zavisi od:
 - Resursno-ekološke situacije – *povoljnija - niže cene i obrnuto*
 - Stepena privredne razvijenosti – *cene više ukoliko je zemlja razvijenija*
- Prema načinu formiranja:
 - Ekonomske cene
 - Administrativne cene
- Svaka zemlja vodi određenu politiku cena kako bi se zaštitili interesi i proizvođača i potrošača, u pravcu određivanja sledećih elemenata:
 - Nivo cena – garantovane, orijentacione, minimalna uvozna, minimalna izvozna
 - Paritet cena - interni, ekstrni, disparite

Politika cena

MERE ZEMLJIŠNE POLITIKE

- Agrarna reforma
- Zaštita poseda od cepkanja
- Komasacija
- Arondacija

EKONOMSKE MERE

- Poreska politika
- Politika cena
- Subvencije
- Investiciona i kreditna politika
- Spoljnotrgovinska politika
- Politika robnih rezervi
- Osiguranje u poljoprivredi

ORGANIZACIONO-

-INSTITUCIONALNE MERE

- Poljoprivredno obrazovanje
- Poljoprivredna (savetodavna) služba
- Poljoprivredna nauka
- Poljoprivredno zakonodavstvo

- Subvencije predstavljaju sredstva koja izdvaja država radi poboljšanja ekonomskog položaja proizvođača.
- Subvencije kojima se neposredno utiče na usklađivanje ponude i dohotka:
 - Premije
 - Izvozne premije
 - Direktna plaćanja
 - Kompenzacije
- Subvencije koje smanjuju troškove proizvodnje:
 - Regresi
 - Regresiranje kamate na kredite

Subvencije

MERE ZEMLJIŠNE POLITIKE

- Agrarna reforma
- Zaštita poseda od cepkanja
- Komasacija
- Arondacija

EKONOMSKE MERE

- Poreska politika
- Politika cena
- Subvencije
- Investiciona i kreditna politika
- Spoljnotrgovinska politika
- Politika robnih rezervi
- Osiguranje u poljoprivredi

ORGANIZACIONO-

-INSTITUCIONALNE MERE

- Poljoprivredno obrazovanje
- Poljoprivredna (savetodavna) služba
- Poljoprivredna nauka
- Poljoprivredno zakonodavstvo

- Investiciona politika je usmerena na raspodelu dela akumulacije namenjene investicijama u pojedine delatnosti.
- Privredne i neprivredne
- Bruto, neto i nove
- Demografske i ekonomske
- U stalna i u trajna obrtna sredstva

Investiciona i kreditna politika

MERE ZEMLJIŠNE POLITIKE

- Agrarna reforma
- Zaštita poseda od cepkanja
- Komasacija
- Arondacija

EKONOMSKE MERE

- Poreska politika
- Politika cena
- Subvencije
- **Investiciona i kreditna politika**
- Spoljnotrgovinska politika
- Politika robnih rezervi
- Osiguranje u poljoprivredi

ORGANIZACIONO-

-INSTITUCIONALNE MERE

- Poljoprivredno obrazovanje
- Poljoprivredna (savetodavna) služba
- Poljoprivredna nauka
- Poljoprivredno zakonodavstvo

- Kredit predstavlja ekonomsko-pravni odnos između dva lica – poverioca koji daje sredstva i dužnika ili korisnika – koji ta sredstva uzima (pozajmljuje) na određeno vreme i pod određenim uslovima, odnosno plaća kamatu.

- Elementi kreditiranja:

- Dužnik ili zajmotražilac
- Poverilac ili kreditor
- Rok vraćanja
- Kreditni potencijal
- Učešće ili depozit

- Proizvođački i potrošački
- Obezbeđeni i neobezbeđeni
- Kratkoročni, srednjoročni i dugoročni

Investiciona i kreditna politika

MERE ZEMLJIŠNE POLITIKE

- Agrarna reforma
- Zaštita poseda od cepkanja
- Komasacija
- Arondacija

EKONOMSKE MERE

- Poreska politika
- Politika cena
- Subvencije
- Investiciona i kreditna politika
- **Spoljnotrgovinska politika**
- Politika robnih rezervi
- Osiguranje u poljoprivredi

ORGANIZACIONO-

-INSTITUCIONALNE MERE

- Poljoprivredno obrazovanje
- Poljoprivredna (savetodavna) služba
- Poljoprivredna nauka
- Poljoprivredno zakonodavstvo

- Skup mera kojima se reguliše uvoz, odnosno izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.
- Instrumenti spoljnotrgovinske politike:
 - Carine
 - Akcize
 - Vancarinske dažbine
 - Kvantitativna ograničenja
 - Kvalitativna ograničenja
 - Izvozni podsticaji
 - Damping cene
 - Devizni režim
 - Zabrana (embargo)
 - Druge necarinske mere

Spoljnotrgovinska politika

MERE ZEMLJIŠNE POLITIKE

- Agrarna reforma
- Zaštita poseda od cepkanja
- Komasacija
- Arondacija

EKONOMSKE MERE

- Poreska politika
- Politika cena
- Subvencije
- Investiciona i kreditna politika
- Spoljnotrgovinska politika
- Politika robnih rezervi
- Osiguranje u poljoprivredi

ORGANIZACIONO-

-INSTITUCIONALNE MERE

- Poljoprivredno obrazovanje
- Poljoprivredna (savetodavna) služba
- Poljoprivredna nauka
- Poljoprivredno zakonodavstvo

- Na usklađivanje ponude i tražnje, stabilnost cena i obezbeđivanje prehrambene sigurnosti država utiče formiranjem sistema robnih rezervi.
- Strateške (stalne) rezerve
- Komercijalne (stabilizacione-tržišne) rezerve
- Interventna kupovina
- Interventna prodaja

Politika robnih rezervi

MERE ZEMLJIŠNE POLITIKE

- Agrarna reforma
- Zaštita poseda od cepkanja
- Komasacija
- Arondacija

EKONOMSKE MERE

- Poreska politika
- Politika cena
- Subvencije
- Investiciona i kreditna politika
- Spoljnotrgovinska politika
- Politika robnih rezervi
- Osiguranje u poljoprivredi

ORGANIZACIONO-

-INSTITUCIONALNE MERE

- Poljoprivredno obrazovanje
- Poljoprivredna (savetodavna) služba
- Poljoprivredna nauka
- Poljoprivredno zakonodavstvo

- Osiguranje kao mera agrarne politike se vezuje za rizik od nepredvidivih prirodnih nepogoda (suša, poplava, grad, požar, udar groma,...) koje mogu da ugroze egzistenciju pojedinih subjekata u poljoprivredi.

- Osiguranik
- Osiguravajuće društvo
- Visina premije osiguranja

Osiguranje u poljoprivredi

MERE ZEMLJIŠNE POLITIKE

- Agrarna reforma
- Zaštita poseda od cepkanja
- Komasacija
- Arondacija

EKONOMSKE MERE

- Poreska politika
- Politika cena
- Subvencije
- Investiciona i kreditna politika
- Spoljnotrgovinska politika
- Politika robnih rezervi
- Osiguranje u poljoprivredi

ORGANIZACIONO-

-INSTITUCIONALNE MERE

- Poljoprivredno obrazovanje
- Poljoprivredna (savetodavna) služba
- Poljoprivredna nauka
- Poljoprivredno zakonodavstvo

- Razvoj moderne poljoprivrede zahteva posebno obrazovane, stručne i naučne kadrove.

- Neophodno je da se znanja za bavljenje poljoprivredom stiču na organizovan način.

- Osnovne, srednje škole, fakulteti

- Obrazovne institucije su najčešće u javnom sektoru, mada se sve više osnivaju i privatne obrazovne institucije.

Poljoprivredno obrazovanje

MERE ZEMLJIŠNE POLITIKE

- Agrarna reforma
- Zaštita poseda od cepkanja
- Komasacija
- Arondacija

EKONOMSKE MERE

- Poreska politika
- Politika cena
- Subvencije
- Investiciona i kreditna politika
- Spoljnotrgovinska politika
- Politika robnih rezervi
- Osiguranje u poljoprivredi

ORGANIZACIONO-

-INSTITUCIONALNE MERE

- Poljoprivredno obrazovanje
- Poljoprivredna (savetodavna) služba
- Poljoprivredna nauka
- Poljoprivredno zakonodavstvo

- Organizovanje informacionog sistema;
- Upućivanje u metode efikasnijeg korišćenja proizvodnih resursa;
- Informisanje, instrukcija i obuka u sferi tehnoloških inovacija;
- Pružanje usluga u pravcu poboljšanja upravljanja;
- Nadzor i kontrola primene zakonske regulative;
- Učešće u izgradnji i realizaciji programa unapređenja razvoja poljoprivredne proizvodnje.

Poljoprivredna (savetodavna) služba

MERE ZEMLJIŠNE POLITIKE

- Agrarna reforma
- Zaštita poseda od cepkanja
- Komasacija
- Arondacija

EKONOMSKE MERE

- Poreska politika
- Politika cena
- Subvencije
- Investiciona i kreditna politika
- Spoljnotrgovinska politika
- Politika robnih rezervi
- Osiguranje u poljoprivredi

ORGANIZACIONO- -INSTITUCIONALNE MERE

- Poljoprivredno obrazovanje
- Poljoprivredna (savetodavna) služba
- Poljoprivredna nauka
- Poljoprivredno zakonodavstvo

- Moderna poljoprivreda je sve više zavisna od skupe tehnologije koja angažuje ogroman kapital.
- Organizatorima proizvodnje su neophodna raznovrsna znanja iz niza naučnih disciplina.
- Naučnoistraživačke institucije su najčešće osnovane kao državne (javni sektor) i teško ih je prepustiti organizovanju od strane privatnih institucija.

Poljoprivredna nauka

MERE ZEMLJIŠNE POLITIKE

- Agrarna reforma
- Zaštita poseda od cepkanja
- Komasacija
- Arondacija

EKONOMSKE MERE

- Poreska politika
- Politika cena
- Subvencije
- Investiciona i kreditna politika
- Spoljnotrgovinska politika
- Politika robnih rezervi
- Osiguranje u poljoprivredi

ORGANIZACIONO- -INSTITUCIONALNE MERE

- Poljoprivredno obrazovanje
- Poljoprivredna (savetodavna) služba
- Poljoprivredna nauka
- Poljoprivredno zakonodavstvo

- Razvoj poljoprivrede zahtevao je da se mnoga pitanja regulišu zakonima.
- Razvijeno poljoprivredno zakonodavstvo treba da omogući organizovan tok poljoprivredne proizvodnje, kao i sprovođenje svih mera agrarne politike.
- Mere zaštite i kontrole
- Mere povlastice (podsticaji)
- Mere prinude

Poljoprivredno zakonodavstvo